

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romuald Dalewski (przewodniczący)

SSN Jarosław Sobutka (sprawozdawca)

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa A.B.
przeciwko Ministerstwu [...] w Warszawie
z udziałem Rzecznika Praw Obywatelskich
o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 listopada 2023 r.,
skargi kasacyjnej Rzecznika Praw Obywatelskich
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 12 maja 2020 r., sygn. akt XXI Pa 45/20,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania oraz
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

D.S.

UZASADNIENIE

Pozwem z 19 kwietnia 2019 r. skierowanym przeciwko Ministerstwu [...] w Warszawie, powód A.B. odwołał się od niezgodnego z prawem stwierdzenia przez pracodawcę wygaśnięcia umowy o pracę i wniósł o orzeczenie w wyroku przywrócenia go do pracy na dotychczasowym stanowisku pracy i dotychczasowych warunkach pracy i płacy oraz zasądzenie od pozwanego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Wyrokiem z 18 października 2019 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odmówił odrzucenia pozwu, oddalił powództwo w całości oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd Rejonowy rozpoznający niniejszą sprawę nie miał wątpliwości, że w niniejszej sprawie zaistniało zdarzenie wywołujące skutek w postaci wygaśnięcia stosunku pracy, za które należy uznać fakt złożenia w przeszłości przez powoda oświadczenia lustracyjnego o treści pozytywnej, co bezsprzecznie wynikało ze złożonego do akt sprawy zestawienia i pisma Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Ponadto okoliczność ta nie została przez powoda zakwestionowana w toku procesu. W konsekwencji pracodawca, kierując się przepisami ustawy z 14 grudnia 2018 r. „o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz ustawy o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów”, słusznie uznał, że w stosunku do powoda zaistniały przesłanki do wygaśnięcia stosunku pracy z mocy prawa z dniem 5 kwietnia 2019 r. Sąd I instancji podkreślił, że zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym przez Trybunał Konstytucyjny, sąd powszechny jest uprawniony do badania zgodności przepisu ustawy z Konstytucją RP, nie jest jednak władny pominąć takiego przepisu przy rozstrzyganiu sprawy. W powyższe wpisuje się także pogląd judykatury, zgodnie z którym bezpośredniość stosowania Konstytucji RP nie oznacza kompetencji do kontroli konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa przez sądy oraz że dopóki nie zostanie stwierdzona przez Trybunał Konstytucyjny niezgodność aktu normatywnego z Konstytucją RP, dopóty akt ten podlega stosowaniu. Sąd I instancji wskazał również, że roszczenie o przywrócenie powoda do pracy i wypłaty mu wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pozostawało nieuzasadnione również z innych względów. Skoro w ustawie z 27 lipca 2001 r.

(art. 2a ust. 1) „o służbie zagranicznej” jest wprost powiedziane, że w służbie zagranicznej nie może być zatrudniona osoba, która w okresie od 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. pracowała lub pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub była współpracownikiem tych organów w rozumieniu ustawy z 18 października 2006 r. „o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów”, co odnosi się do sytuacji powoda.

Po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 18 października 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 12 maja 2020 r., oddalił apelację i zasądził od A.B. na rzecz Ministerstwu [...] w Warszawie kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji poczynione w toku postępowania i przyjął je za własne. Zdaniem Sądu odwoławczego, Sąd Rejonowy w sposób wszechstronny rozważył przeprowadzone dowody i w sposób zgodny z zasadami oceny materiału dowodowego wynikającymi z art. 233 k.p.c. wyprowadził wnioski, stanowiące podstawę zapadłego rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu Okręgowego prawidłowo dokonano także ustaleń stanu prawnego, właściwego dla zawisłego sporu, oraz jego wykładni, a dokonana subsumcja doprowadziła do prawidłowego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił, że zakres kognicji sądu przy zastosowaniu instytucji wygaśnięcia stosunku pracy jako elementu reform sektora publicznego jest ograniczony. Sprowadza się mianowicie do weryfikowania zaistnienia zdarzeń, z którymi przepisy ustawy wiążą skutek w postaci wygaśnięcia stosunku pracy. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, naruszenie przez pracodawcę przepisów o wygaśnięciu polega na odmowie dalszego zatrudniania pracownika, będącej skutkiem wadliwego uznania, że wystąpiło zdarzenie powodujące ustanie tego stosunku pracy. W ocenie Sądu odwoławczego nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty apelacji dotyczące niekonstytucyjność wygaszenia stosunku pracy. Zdaniem Sądu Okręgowego, w orzecnictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd, zgodnie z którym bezpośredniość stosowania

Konstytucji RP nie oznacza kompetencji do kontroli konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa przez sądy oraz że dopóki nie zostanie stwierdzona przez Trybunał Konstytucyjny niezgodność aktu normatywnego z Konstytucją RP, dopóty akt ten podlega stosowaniu. Sąd powszechny nie jest uprawniony do stwierdzenia niezgodności przepisu ustawy z Konstytucją RP ze skutkiem w postaci niestosowania takiego przepisu w rozpoznawanej sprawie. Przyjęcie poglądu o dopuszczalności odmowy stosowania przepisu ustawy z uwagi na stwierdzoną przez sąd jego niekonstytucyjność oznaczałoby przyjęcie, że przepis nie obowiązuje - co w istocie stanowiłoby naruszenie obowiązującego porządku prawnego. O bezpośrednim stosowaniu przez sądy Konstytucji RP można mówić, ale jedynie w takich sytuacjach, w których wyrok oparty jest na stanowisku wyrażonym już uprzednio w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, czy też w których dochodzi do współstosowania zasady konstytucyjnej z odpowiednimi normami ustawowymi, wreszcie gdy ustawa danej materii nie reguluje, a regulacja konstytucyjna jest na tyle precyzyjna, że możliwe jest jej bezpośrednie stosowanie.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XXI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 maja 2020 r. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając przedmiotowy wyrok w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. poprzez błędną jego wykładnię przejawiającą się w zaniechaniu odmowy zastosowania art. 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 2040 ze zm.) oraz art. 3 i art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2019 r., poz. 9) z powołaniem się na treść art. 8 ust. 2, art. 175 ust. 1 i art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, w sytuacji, w której:

1. art. 3 ustawy o zmianie ustawy o służbie zagranicznej narusza w sposób rażący wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP zasadę zaufania do państwa i prawa w związku ze złamaniem przyrzeczenia publicznego w stosunku do pracowników służby zagranicznej wynikającego obowiązującego prawa, że jeśli złożą zgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne, to nie spowoduje to negatywnych skutków w zakresie trwałości łączącego ich z

pracodawcą publicznym stosunku pracy, w szczególności nie doprowadzi to do wygaśnięcia stosunku pracy;

2. art. 2a ustawy o służbie zagranicznej oraz art. 3 i art. 4 ustawy o zmianie ustawy o służbie zagranicznej naruszają art. 60 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP poprzez nieproporcjonalne ograniczenie prawa dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach, tj. pozbawienie obywateli polskich, którzy złożyli oświadczenia o pracy lub pełnieniu służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami, dostępu do służby publicznej, chociaż nie zachodziła żadna konstytucyjna materialnoprawna przesłanka wprowadzenia takiego ograniczenia (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP);

1. art. 24 zdanie pierwsze Konstytucji RP poprzez zaakceptowanie posłużenia się przez ustawodawcę w przepisach prawa pracy konstrukcją wygaszania stosunków pracy, prowadzącą do pozbawienia pracowników sektora publicznego bez konstytucyjnie uzasadnionego powodu poczucia bezpieczeństwa prawnego i pewności prawa, wbrew temu, że praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie, na podstawie art. 398³ § 2 k.p.c. zaskarżonemu wyrokowi zarzucono także naruszenie konstytucyjnych praw wynikających z art. 24, art. 45 ust. 1 i art. 60 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Podnosząc powyższe zarzuty Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie XXI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, stosownie do art. 398¹⁰ k.p.c. oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i o rozpoznanie sprawy na rozprawie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powoda wniósł o jej uwzględnienie w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Natomiast pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie skargi

kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie przez Rzecznika Praw Obywatelskich okazała się uzasadniona.

Na wstępie należy podkreślić, że bezpośredniość stosowania Konstytucji RP, o której mowa w art. 8 ust. 2, nie oznacza nieograniczonej kompetencji do kontroli konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa przez sądy i inne organy powołane do stosowania prawa. Tryb tej kontroli został bowiem wyraźnie i jednoznacznie ukształtowany przez samą Konstytucję. Przepis art. 188 Konstytucji RP zastrzega orzekanie w tych sprawach do kompetencji Trybunału Konstytucyjnego. Sąd, mając uzasadnione wątpliwości co do zgodności przepisu ustawy z Konstytucją RP, ma obowiązek na podstawie art. 193 Konstytucji RP zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 stycznia 2023 r., I OSK 2769/19, Legalis nr 2881023). Domniemanie zgodności ustawy z Konstytucją RP może być obalone jedynie wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, a związanie sędziego ustawą obowiązuje dopóty, dopóki ustawie tej przysługuje moc obowiązująca. Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie akcentuje obligatoryjność przedstawienia przez sąd pytania prawnego w razie powstania wątpliwości co do zgodności przepisu ustawy z Konstytucją RP. Podkreśla, że urzeczywistnienie zasady nadrzędności Konstytucji RP przez sądy nie polega na odmowie stosowania niekonstytucyjnych przepisów, lecz właśnie na przedstawianiu pytań prawnych. Ma to sprzyjać uniknięciu rozbieżności orzecznictwa w kwestii konstytucyjności aktów normatywnych, a co za tym idzie rozchwianiu systemu prawnego (zob. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2000 r., P 12/98, OTK 2000 nr 2, poz. 67; wyroki z dnia 4 października 2000 r., P 8/00, OTK 2000 nr 6, poz. 189, z dnia 31 stycznia 2001 r., P 4/99, OTK 2001, nr 1, poz. 5 i z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK

2001 nr 8, poz. 256). Sądy i inne organy stosujące prawo nie mogą orzekać o niekonstytucyjności przepisu ustawy i odmowy jego stosowania, gdyż wyłączną kompetencję w tym zakresie, zgodnie z art. 188 Konstytucji RP, ma Trybunał Konstytucyjny (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2002 r., V CKN 1456/00, LEX nr 57237, z dnia 7 listopada 2002 r., V CKN 1493/00, LEX nr 57238, postanowienie z dnia 18 września 2002 r., III CKN 326/01, LEX nr 56898, z dnia 27 marca 2003 r., V CKN 1811/00, LEX nr 521816, z dnia 24 października 2003 r., III CK 36/02, LEX nr 151604, z dnia 6 listopada 2003 r., II CK 184/02, LEX nr 1129611, z dnia 21 listopada 2003 r., I CK 323/02, OSNC 2004 nr 6, poz. 323, z dnia 26 marca 2004 r., IV CK 188/03, LEX nr 182072, z dnia 16 kwietnia 2004 r., I CK 291/03, OSNC 2005 nr 4, poz. 71, z dnia 24 czerwca 2004 r., III CK 536/02, LEX nr 172784, z dnia 3 grudnia 2008 r., V CSK 310/08, OSNC-ZD 2009 nr A, poz. 16, z dnia 2 kwietnia 2009 r., IV CSK 485/08, LEX nr 550930, z dnia 27 stycznia 2010 r., II CSK 370/09, LEX nr 738475, z dnia 16 marca 2012 r., IV CSK 310/11, LEX nr 1136004, z dnia 24 listopada 2015 r., II CSK 517/14, LEX nr 1940564, z dnia 9 października 2020 r., III CZP 95/19, Legalis nr 2483571). W późniejszym orzecznictwie Sąd Najwyższy kilkakrotnie dopuścił możliwość stwierdzenia przez sąd niezgodności przepisu ustawy z Konstytucją RP z pominięciem Trybunału Konstytucyjnego, jednak tylko w szczególnych okolicznościach. Również w orzecznictwie sądów administracyjnych pojawiały się podobne rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 sierpnia 2017 r., I UK 325/16 (LEX nr 2389585) uznał, że stosowanie Konstytucji RP nie jest zastrzeżone wyłącznie dla Trybunału Konstytucyjnego (art. 188 ust. 1), ale należy również do sądów, zarówno w przypadku zaistnienia luki w prawie, jak i wówczas, gdy sąd dojdzie do przekonania, że przepis ustawy jest niezgodny z Konstytucją i nie powinien być zastosowany w konkretnej sprawie. Nie narusza to kompetencji właściwej dla Trybunału Konstytucyjnego, gdyż formalnie przepis ten w dalszym ciągu pozostaje w systemie prawnym i może być stosowany przez inne sądy orzekające w takich samych sprawach. Należy jednak zaznaczyć, że - z uwagi na bezpieczeństwo obrotu prawnego kształtowanego również przez indywidualne akty stosowania prawa, jakimi są orzeczenia sądowe - odmowa zastosowania przepisu ustawy może nastąpić wyłącznie w wypadku, gdy sąd rozpoznający sprawę nie ma wątpliwości co do niezgodności tego przepisu z Konstytucją RP, a sprzeczność ma

charakter oczywisty, inaczej mówiąc, gdy zachodzi sytuacja oczywistej niekonstytucyjności przepisu.

W uchwale z dnia 17 listopada 2022 r. sygn. akt III PZP 2/21, OSNP 2023 nr 3, poz. 25, str. 5 (pytanie zadane zostało w analogicznym stanie faktycznym jak w rozpoznawanej sprawie) Sąd Najwyższy uznał, że sąd rozpoznający sprawę, pozbawiony możliwości skierowania do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego w trybie art. 193 Konstytucji RP o zbadanie zgodności z Konstytucją RP przepisu ustawy stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia w sprawie ze względu na przyczyny wskazane w art. 59 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym może pominąć przepis ustawy, jeśli uzna go za niezgodny z Konstytucją RP. Sąd Najwyższy ocenił, że nie powinno budzić wątpliwości, że sporne w tej sprawie przepisy nowelizacji z 2018 r., które doprowadziły do stwierdzenia wygaśnięcia stosunku pracy powoda, nie obowiązują w rozumieniu art. 59 ust. 1 pkt 4 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Ustawa o służbie zagranicznej, zmieniana nowelizacją z 2018 r., została uchylona z dniem 16 czerwca 2021 r. w związku z uchwaleniem ustawy z 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej, a to pozwala uznać, że także akty, które nowelizowały ustawę z 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej, utraciły moc obowiązującą. Ponadto art. 3 nowelizacji z 2018 r. był przepisem jednorazowym, który wszedł w życie w dniu 3 lutego 2019 r. i wygasł w dniu 5 kwietnia 2019 r., a więc w chwili, gdy wygasły normowane nim stosunki pracy. Przepis ten wywołał skutek trwały w postaci wygaśnięcia stosunku pracy, lecz jednorazowy i nie ma obecnie mocy obowiązującej. Na etapie sporu sądowego, którego podstawę stanowi nieobowiązujący przepis ustawy, nie ma więc możliwości zwrócenia się przez sąd orzekający na podstawie art. 193 Konstytucji RP z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego. Co więcej, art. 3 nowelizacji z 2018 r. jest jednoznaczny. a jego wykładnia nie prowadzi do możliwości zrekonstruowania więcej aniżeli jednej normy prawnej. Oznacza to, że sąd *meriti* nie ma, o ile pozbawić go kompetencji zbadania konstytucyjności tego przepisu, *de facto* możliwości zakwestionowania zgodności z prawem wygaśnięcia stosunku pracy osób zatrudnionych w służbie zagranicznej, jeśli zaistniały przesłanki przewidziane w art. 3 nowelizacji z 2018 r.

Sąd Najwyższy we wspomnianej uchwale dostrzegł również, że w rozpoznawanej sprawie występuje przypadek tej formy bezpośredniego stosowania Konstytucji RP, która w doktrynie nazywana jest stosowaniem kolizyjnym (zob. M. Florczak-Wątor, Komentarz do art. 8 Konstytucji, red Piotr Tuleja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz, wydanie II, LEX/el 2021). Ma to miejsce wówczas, gdy dana materia jest regulowana przez przepis konstytucyjny i podkonstytucyjny, ale ich równoczesne stosowanie - z uwagi na nieusuwalną w drodze wykładni sprzeczność, która między nimi zachodzi - nie jest możliwe. W takiej sytuacji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego utrwalony jest pogląd, że sąd powinien skorzystać z możliwości wystąpienia z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r., P 4/99, OTK 2001 Nr 1, poz. 5). Skoro zatem sąd orzekający został przez ustawodawcę pozbawiony możliwości wystąpienia z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego, to tym bardziej, aby zapewnić jednostce ochronę jej konstytucyjnych praw i wartości, posiada kompetencję do pominięcia przepisu ustawy, gdy uzna go za niekonstytucyjny. Sąd Najwyższy uznał więc, że w przypadku, gdy ukształtowany system ochrony prawnej, pozbawia jednostkę prawa do ochrony jej praw i wolności konstytucyjnych w ramach toczącego się postępowania sądowego, to sąd rozpoznający sprawę w sytuacji, gdy zachodzi sprzeczność pomiędzy przepisem konstytucyjnym i ustawowym nieusuwalna w drodze dopuszczalnych metod wykładni, zobowiązany jest do pominięcia przepisu ustawy, gdy uzna, że jest on niezgodny z Konstytucją RP (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 lutego 2023 r., II PSKP 25/22, Legalis nr 2914044 oraz z 15 lutego 2023 r., II PSKP 37/22, LEX nr 3518318).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną akceptuje stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2022 r., jak również w przywołanych wyżej wyrokach Sądu Najwyższego z 8 lutego 2023 r. i z 15 lutego 2023 r.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Okręgowy powinien rozpoznać wszystkie zarzuty apelacji, w szczególności te, które zostały przez niego pominięte, a dotyczą oceny konstytucyjności przepisów ustawy z 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o

służbie zagranicznej oraz ustawy o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, w wyniku czego dokona oceny, czy przepisy te są zgodne z Konstytucją RP w zakresie wskazanym w apelacji powoda. Sąd II instancji powinien skupić się na dokonaniu oceny, czy w przypadku wspomnianej ustawy przyjęte rozwiązanie, polegające na wygaszeniu stosunków pracy pracowników, którzy zostali objęci jej zastosowaniem, a które to rozwiązanie w sposób istotny ogranicza ochronę pracy tych pracowników, odpowiada podstawowym zasadom Konstytucji RP, która przewiduje ochronę pracy i czy jest ono proporcjonalne do celu, jaki ma być osiągnięty za jego pomocą.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, w oparciu o przepis art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

D.S.

[ał]